

Absolute Awareness

אלול תשפ"ד

32

Moadei Hashanah — The Month of Elul

The Road and the Town THERE IS AN EXPRESSION found in Tanach, "This is not the road, neither is it the town."¹ We learn from these words of the Prophet Elisha that in order to achieve a certain goal in life, one must determine in advance both the goal and the means leading to it. The means are called the "road," and the goal itself is the "town."

* Rosh Chodesh Elul is the beginning of the "road." It is a long road, not only in terms of days, but also in terms of the spiritual distance one can travel. Along the way there are many way stations and road signs; it begins with Elul (during which we blow the shofar and recite *l'David Hashem ori*), followed by *selichos*, Rosh Hashanah, *Aseres Yemei Teshuvah*, Yom Kippur, Sukkos, Hoshana Rabbah, and Simchas Torah. It is a long road.

We all are familiar with the road signs and with the road. We know that we need to learn Torah with more *hasmadah* and cut down on idle talk. We know that Rosh Hashanah is a great and awesome day, that *Aseres Yemei Teshuvah* are tremendous days of *siyata di'Shemaya*, and that Yom Kippur is the *yom hakadosh*. We all know the "road." We are familiar with the means that lead to the goal.

~ But what is the "town"? Where do we want these wonderful days to take us?

2 We must determine what our goal is, what "town" we aspire to reach, for otherwise we will never get there. We pray, "Avinu Malkeinu, please, do not turn us away empty-handed (from before You." But without a clear destination, we could *chas v'shalom* come away empty-handed from the Yamim Nora'im.

Recognizing That There Is Nothing besides Him At the end of the road — after Elul and Rosh Hashanah and Yom Kippur and Sukkos — we come to Simchas Torah.

It is customary to begin the *hakafos* on Simchas Torah with the verse of *attah hareisa lada'as*:

* *You have been shown, in order to know that Hashem is God; there is nothing besides Him.*²

There is a spiritual system that begins in Elul and runs through all the Yamim Nora'im. One of the *gedolei Yisrael* once stated that the goal of this whole system is to arrive at Simchas Torah with the recognition and the expression of the following truth: "You have been shown, in order to know that Hashem is God; there is nothing besides Him."

➔ It comes out that generally speaking, our goal is to recognize that "Ein od milvado — there is nothing besides Him." This is the "town," and everything else is the "road." But we still need to get down to particulars. We must set for ourselves a more practical and defined goal.

3 Creating Constant Connection to Hashem

We have now defined the destination, the goal, the "town." The goal is to get connected to Hashem. To take refuge under His wing. Then, there are no limitations, and anything can be attained.

~ Hashem arranged the world with a special period uniquely suited for connecting to Him. This period stretches from the beginning of the month of Elul until after Sukkos. Connection with Hashem is the purpose of this whole system. Let us appreciate the value of this goal.

Better than Life It says in Tehillim, "Your kindness is better than life; my lips will praise you."⁴ The Malbim explains that Hashem's *chesed* in granting life is different from all *chesed* performed by others. This is because the kindness

4

Tefillah Is a Goal in Itself This is a whole new way to look at the *avodah* that we perform on Rosh Hashanah.

What do we gain by davening well on Rosh Hashanah? Maybe we will get a good year and maybe we will be granted all the wishes of our heart, but above all we gain something even greater: a connection with HaKadosh Baruch Hu. We attach ourselves to Hashem. Through *tefillah* with *kavanah*, through the *avodah* of Elul and the days of *teshuvah*, we bring Hashem into our lives. We draw close to Him and feel a sense of belonging to Him. And this is more important than life itself: "Your kindness is better than life."

We are working our way through a system of Yamim Nora'im. What is the goal? To discover Hashem. The goal is "Attah hareisa lada'as — You have been shown, in order to know that Hashem is God." The goal is to discover the power inherent in *tefillah* and to bring HaKadosh Baruch Hu into our lives.

Of course, there are a lot of roads. But all the roads lead to the same place, the same "town." There is regret, there is fear, there is joy, and there are the very days of Elul and *selichos*. It is all part of the same system, whose goal is to find connection and a tangible sense of belonging to the *Ribono shel Olam*.

If we want to travel to a certain town, we need to look while we are still at the beginning of our journey for the road sign pointing us in the right direction. Thus we need to look in the beginning of Elul for the sign that shows us the way to the goal. What is the first sign we encounter, which shows up already on Rosh Chodesh Elul? "Ani l'Dodi — v'Dodi li!"

* "I belong to my Beloved, and my Beloved is mine" — to be close with Hashem, and make Him a part of our lives.

R. Berkowitz

 Everything Comes From Hashem

In practical terms, *Yichud Hashem* requires us to recognize that everything we deal with in life comes from Hashem, and that the challenges we face do not come from external sources. We will explain this concept by examining the challenge most frequently associated with a perceived "other side" — evil.

Early philosophers felt that it was unlikely that the same God Who created heaven, earth, and the perfect systems of nature could also be responsible for all of the pain and suffering in the world. They came to the conclusion that there are two forces, one of good and one of evil, and that they constantly wage war via emissaries in this world. Good people are messengers of the God of good, and sadists and tyrants are messengers of some other force.

Some philosophers felt that a combination of the two forces exists *within* each person. The drive toward kindness is supplied by the God of good, and the temptation toward evil comes from the other force.

* *Hashem Elokeinu Hashem Echad* means that both are false; there is only one God, Who is responsible for both good and what we identify as evil.

6 The second approach — that both forces exist in every person — is the issue that we are more likely to grapple with nowadays. We feel mixed messages being sent to us from *within*. It seems as though "good forces" and equal or more powerful "bad forces" compete for our time and energy. On one hand, we want to find meaning in life. We want to grow. We want to take religion and spirituality seriously. At the same time, however, we feel some force pulling us toward instant gratification — toward a carefree life of fun and games. We come to the conclusion that living meaningfully requires painful sacrifice. We resign ourselves to the fact that as soon as we perfect one area of life, we will find another one to struggle with. We think that if we really want to be perfect, we must be willing to forgo all the pleasures offered by the other force.

* We would really like to achieve both. In planning our long-term goals, we search for meaning. Long-term goals always focus on concepts that we truly believe in, on ideals and deeds that we want to be remembered for. In the short term, however, we would like some slack. We want breaks from time to time. We need time to free ourselves from our conscience so that we can enjoy some instant fun.

The mixed messages often lead to a certain duality in which we focus on long-term goals when we feel that we are dealing with major, life-altering decisions, such as which neighborhood to live in or to which schools to send our children. But when it comes to minor decisions, such as where to vacation or which forms of entertainment we can participate in, we feel an urge to engage in some temporary pleasure, and we don't think of the big picture. We know that we believe in Hashem and that we want to live for a higher purpose, but we are overwhelmed by the "other force" signaling us to take some time off to enjoy the moment. And that force convinces us that we are not forfeiting our long-term goals. "This is temporary," it whispers. "This is just for today. Don't worry; you are still going to become perfect. Eat, drink, and be merry now, and you will do *teshuvah* (repent) tomorrow." And then tomorrow comes and that force distracts us for one more day, and then another. Before long, we may find ourselves

7
reminiscing about a glorious past that wasn't, as many people do, because the painful reality is too hard to face. All this damage is wrought by what? By the "other force," also known as the *yetzer hara*.

* But "*Hashem Elokeinu Hashem Echad*" means that there is no other force. The drive called *yetzer hara* — the one that will eventually cause us to regret all the time we wasted, all the years we spent vacationing from our long-term goals — is not a messenger from some external force. Who, then, is responsible for the *yetzer hara*?

 Unmasking the Yetzer Hara

The answer — perhaps shockingly — is Hashem. Why would Hashem inject such a seductive force inside of us?

As we have seen, the purpose of Creation is for humanity to earn the eternal pleasure of basking in Hashem's Glory. Hashem gave us a *yetzer hara* to challenge us and make us struggle so that we can truly enjoy that pleasure.

* If Hashem would allow us to bask in His Presence without earning it, we would not be able to enjoy it. We would hang our heads in shame rather than take pleasure in it. Hashem placed us into this world and gave us a *yetzer hara* so that we can earn our eternal reward by prevailing over him. As we withstand the ever-increasing challenges of the *yetzer hara*, we draw closer to Hashem, and develop the ability to enjoy the ultimate pleasure of basking in His Presence in the World to Come.

Our sole purpose for existence in this world, then, is to come close to Hashem. The *yetzer hara's* sole purpose for existence is not to distract us from serving Hashem, but to help us grow. His entire existence is one of illusion. His role is that of a coach, who pushes an athlete to the extreme to help him attain success. When he says, "Sin," he really means, "Let me see you withstand my challenge and become great."

The *yetzer hara* may seem like a nuisance, but he sells the tickets to eternal pleasure. You cannot grow without him. You cannot perfect yourself without being challenged by increasingly difficult circumstances.

* More importantly, he helps you enjoy your time here on earth. Without him life would be empty and meaningless. The more you feel the challenge and are able to prevail, the better you feel about yourself.

8
As we travel through life, certain circumstances seem to be loaded with opportunities for growth, while others seem to slow down our spiritual advancement. To one who has mastered *Yichud Hashem*, every situation contains some opportunity for growth and spiritual perfection, because they are all sent by the One Hashem Who wants us to perfect ourselves. Let us look at some examples:

9
• **Obstacles to Growth**

People often remark, "I could not learn today because I caught the flu." "I had planned to daven *Minchah* with a *minyan*, but my child got sick and I had to take him to the doctor." "I wanted to come on time to *Daf Yomi*, but my car wouldn't start." Such statements are usually accompanied with thoughts of, "What a shame; I wanted to serve Hashem, but the circumstances of my life prevented me from doing so."

When viewed through the lenses of *Yichud Hashem*, such thoughts are ridiculous. If you think that there are forces of opposition preventing you from growing, then you lack awareness of the Oneness of Hashem. There are no forces of opposition. Colds, sick children, and car trouble come from Hashem, and they were created to bring you closer to Him no less than your *siddur* and your *gemara*. Certain levels of perfection can be attained by davening and studying Torah, and others can be attained only when you are in bed with the flu or in the waiting room of a doctor's office with your child. There are aspects of your personality that will be refined when you learn how to deal with the frustration of a car that will not start. All

these obstacles are from Hashem, and they are meant to help you grow, not get in the way of your growth. If you identify them as struggles that you must overcome, they will help you attain perfection so that you can enjoy your eternal reward.

Furthermore, although we can't compare car trouble to death, they do share an underlying principle. Just as dying *al kiddush Hashem* means sacrificing the entire growth process, so too, dealing with the various obstacles that crop up may require us to sacrifice the growth process for a day, or a week, or for as long as Hashem wants us to. However, *Yichud Hashem* should provide the confidence of knowing that those obstacles also bring us closer to Hashem, because every circumstance in life is meant to bring us closer to Him.

11 Living with *Yichud Hashem* allows us to be at peace when our efforts are ruined, because we accept each obstacle as a challenge, as a message from Hashem. We are secure in the knowledge that our efforts are not in vain; each step of the way is guided by Hashem, Who wants us to succeed and grow. We know that the only true setbacks are those caused by failure to overcome the challenges or failure to read the messages Hashem is sending.

Fit Everything — and Everyone — Into Your Plans

Part of *Yichud Hashem*, then, is to make sure that your plans are not too clearly defined. If you plan to learn from exactly 9 to 10, you will become upset when your plans are disturbed — whether by the weather, your health, your family obligations, or your friends. Make your plans flexible enough to adjust to all factors in your life. When you set a milestone, realize that you may have to adjust it. *Yichud Hashem* means that Hashem communicates with you constantly, and He may redirect you by using the infinite methods at His disposal to foil your plans. Don't allow your plans to become so sacred that you cannot adjust them, and you feel like a failure if everything does not go according to plan. Don't come before Hashem and say, "Here are my plans, this is where I am going, and this is the date that I plan to get there — please help me." Realize that this is His world, that all the obstacles come from Him, and be ready to adjust your plans accordingly.

The Mishnah (*Sanhedrin* 37a) states that every one of us should think, "*Bishvili nivra haolam — the world was created for me.*" Superficially understood, this seems to be extremely self-centered. In the context of *Yichud Hashem*, however, we realize that this is actually a challenge. It is not the world that was created for you, but the happenings in the world around you that were created for you. The world is your challenge. Each man, woman, and child in your life was sent by Hashem at a time that He felt you needed him or her for your growth. Some can help you become great; others can cause you to stumble if you do not withstand the challenges they present. Sometimes Hashem wants you to learn from a person, other times He wants you to help him. And there are times when a person was sent to provide an example of what you should or should not aspire to be. The same is true for every experience in your life. Nothing happens coincidentally. Each situation is sent by Hashem to help you attain perfection.

We often feel as though our lives are being pulled in different directions. We feel, for instance, that we should spend much of our time studying Torah, but we also realize the value of being involved in *chessed* (acts of kindness), *kiruv* (outreach), community initiatives, and many other worthy pursuits. We realize that we should also be spending time with our children. Sometimes we feel that we must sacrifice some of the time we designate for Torah study for other pursuits.

14 *Yichud Hashem* means that you are not sacrificing one spiritual pursuit for another. Torah study, *chessed*, *kiruv*, and child-rearing all have one purpose: to cause you to come closer to perfection, to come closer to Hashem. They do not compete for your time, rather they fit together to form the puzzle of spiritual perfection. There are times when you must focus on Torah study so that you can know Hashem and learn to emulate Him, and there are times when you must emulate Him in practice. The key is to find the correct balance and not let one mitzvah crowd out another.

And it is important to remember that the situation itself was also created by Hashem. He wants you to struggle with the question. It would be so much easier if the Torah would tell us exactly how much time to spend studying, how much time to spend helping others, and exactly how long *Shemoneh Esrei* should take. But the road to perfection is full of difficulty and struggle, necessarily so. Learning to judge your own capabilities, learning to evaluate all the responsibilities in your life and invest the proper amount of time into each are part of the growth process. Hashem wants you to struggle with the dilemma, to make decisions and follow through in action, but to be willing to adjust and change your plans when He sends you new challenges and messages.

When we develop our plans for life, we tend to "compartmentalize." We have a spiritual compartment that contains Torah study, prayer, *chessed*, and all other aspects of service of Hashem, and a compartment for "regular" life activities: eating, sleeping, working, vacationing, etc. We feel as if we lead "double lives," splitting our time between holy activities that are part of our *avodas Hashem*, and other activities that seem materialistic and detached from Hashem.

Yichud Hashem teaches that no such separation exists. The very same Hashem Who commands us to study Torah and daven also wants us to sleep and eat so that we should have strength to serve Him, and He wants us to support our families. All activities — ones that feel holy and ones that seem mundane — are part of the service of Hashem, as long as we engage in them in the correct parameters and with the correct intentions.

"Kind?" the pharmacist said. "I'm not doing anyone a favor. By law, each pharmacy must stay open one night a week, and tonight is my night. I'm here because I am required to be here."
 "What a shame," Rav Elyah responded. "If only you would have stayed open with the intention of helping people, you would be rewarded immeasurably for all eternity for providing this vital service. Instead, all you have to show for your efforts is some money."

We must have *Yichud Hashem* in mind constantly, because we are challenged by Hashem every second of the day. Sometimes the challenge is to study Torah, and sometimes the challenge is to go to sleep. But don't go to sleep merely because you enjoy your bed. Realize that Hashem *wants* you to rest so that you can serve Him better in your waking hours. Go to sleep for the same reason that you learn: to serve Hashem and come close to Him. If you have an errand to tend to, don't view it as a nuisance. Realize that Hashem sent it your way, and He wants you to grow from it.

On a larger scale, when planning your life, your year, or even your day, place all your activities into an equation. Realize that One Hashem has given you the responsibilities of supporting a family, of helping those around you, and of coming to know Him through His Torah. Don't balance two sides of an equation, weighing the spiritual against the material. All the factors should be on one side of the equation, and the result should be the sum total of your *avodas Hashem*, for everything you do and all that you acquire can help you along the road to spiritual perfection.

28

"לפניך מלך חי וקיים"

* המילה השלישית היא "לפניך". מדובר ב"אני", אבל הוא עומד "לפניך". כאן מונח היסוד הגדול של עמידה לפני מלך - לפני השי"ת. וההמשך: "מלך חי וקיים". נבאר מעט מהי ההרגשה בתואר "מלך חי וקיים".

"חי" פירושו: אדם יכול להאמין ואף לדעת שיש בורא עולם, אלא שמציאות זו היא עבורו עובדה פילוסופית, מחשבתית, ותו לא. זו אינה מציאות חיה עבורו כמו היהודי היושב כאן מולי. אם אחד מגדולי הדור, כמו החפץ-חיים היה נכנס לכאן, הן כולנו היינו רועדים מפניו! כשאדם נוסע בכביש ורואה מולו שוטר - מיד הוא חוגר את חגורת הבטיחות. כי כשהוא רואה מולו דמות חיה וקיימת - הוא מתמלא פחד ויראה. שוטר הוא דבר מוחשי ולא דבר מופשט. אבל השי"ת, אף שהוא כל-יכול, ועליו נאמר בפסוק "וה' בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ" (חבקוק ב, כ), אעפ"כ התחושה היא שאין זה אלא מושג מופשט...

* עלינו לדעת שהשי"ת כביכול הוא מלך חי - "א-לייבדיג רבש"ע" ולחיות בהתאם... נכון, הקב"ה הוא למעלה מכל מושג של גוף, אבל הוא מלך חי, כביכול מציאות מוחשית וחיה. בורא עולם, אינסוף ברוך הוא! אם נזכה להמחיש לעצמנו את כל הידיעות שלנו בענין האמונה בהשי"ת,

21

זהו יסוד היסודות שעלינו לקחת לעצמנו למשך כל היום: "מלך חי וקיים"! זהו הא-ב' של היהודי! היהדות שלנו צריכה להיות יהדות חיה כי הקב"ה הוא "אלקים חיים", "מלך חי וקיים"! בראש השנה אנו צועקים מילים אלו בכל כוחנו: "ואתה הוא מלך א-ל חי וקיים"! והרי זו המילה הראשונה שאנו אומרים כל בוקר - "מלך חי וקיים". כנראה שחז"ל תקנו לנו לומר זאת בבוקר בתור סגולה לקפוץ מהמיטה...

זהו המבנה היסודי של האדם: דבר ראשון - "מודה" - אני שלך השי"ת, לא של עצמי! "אני" - עם חשק. "לפניך" - עומד לפני ה'. ומיהו ה' "מלך" - בעה"ב שלי, "חי וקיים" - כביכול עומד חי ומוחשי מולי.

נפש שמשון

170 הקב"ה - 5 כ"קוס (B)

מדוע דוקא מילים אלו נבחרו להיות המילים הראשונות שעל האדם לומר בעת שהוא קם מהשינה?

* אדם קם בבוקר, פותח את עיניו. מהו הדבר הראשון שהוא פוגש, שהוא רואה ומרגיש? את הדבר הכי קרוב אליו - את עצמו, ה"אני"! הוא תוהה לעצמו: האם אני עדיין עייף והאם ישנתי מספיק? ישנתי טוב או לא? ישנתי טוב? הראש כואב או לא? וכו'.

* לכן המילה הראשונה היא "מודה" - לתת לקב"ה את הרגע הזה. להודות כי לא "אני" זו המילה הראשונה, אלא "מודה"!

הודאה היא קנין, הקנאה - "אודיאתא". אלא שבנידון דידן אין צורך ב"קנין אודיאתא", כי ממילא אדם אינו שייך לעצמו. נשמתו אינה נמצאת אצלו אלא כפקדון, אמנם הכופר בפקדון הבעלים אינם יכולים להקדיש את החפץ מפני שאינו ברשותם, אבל המודה בפקדון הרי נחשב ברשותו של בעלים, וא"כ אם "מודה אני לפניך מלך חי וקיים" - האדם מודה על כל המציאות שלו ועל כל חייו, שהכל ממנו יתברך - הרי הכניס את עצמו בכך לרשותו של הקב"ה, והקב"ה ידאג לו לכל מחסורו.

אבל אם, חלילה, אדם אוחז את הכל לעצמו - הרי שאינו ברשות הקב"ה אלא ברשות עצמו! וכיון שכך, שידאג לפרנסת עצמו, לבריאותו וכו' - כמה שהוא יכול.

18 מילה ראשונה זו צריכה להשפיע עלינו למשך כל היום, לדעת למי אנו שייכים! זוהי הטעות של כולנו. ב"ה כל אחד מאתנו מחשיב את עצמו ל"עובד ה'", וחושב לעצמו: אני רוצה ללמוד ולהתפלל, אני מעוניין גם להיות יהודי טוב, לקיים מצוות, לגמול חסדים, אינני רוצה לא לכעוס וכו' וכו'. הכל "אני"!

* המחשבה התמידית של ה"אני" סותרת את מהות היהודי. יהודי הוא עבד ה'. הוא לומד תורה רק משום שהקב"ה צוה עליו ללמוד ולא משום שכך הוא רוצה, כי אם הלימוד תלוי ברצונו, הרי לפעמים יתכן שהוא כבר לא רוצה ללמוד... אבל אם מתחילים את היום באמירת "מודה" -

מכירים בעובדה שיש אדון לבירה שהוא האומר לי מה לעשות וכיצד לנהוג בכל פרט ופרט מהחיים, הכל נראה אחרת.

19

תמיד אדם עורך לעצמו חשבון: מה לעשות עכשיו - ללמוד עוד קצת; ללכת לישון, ללכת לאכול; ברוך ה', כולנו יראי שמים, אבל יש לנו כ"כ חרבה חשבונות, ואיננו חושבים לרגע: הרי יש לנו 'בעל-הבית'! מה הוא אומר? מה הוא חושב? האם הוא שיחרר אותנו?!

* זוהי המילה הראשונה: "מודה" - אני מודה שאני שלך, ה' יתברך.

"אני" - עבודה מתוך שמחה

כפי שבארנו "מודה" פירושו: הכל שלך. אני לא בתמונה. אבל דא עקא, שאדם שאינו בתמונה מאבד את החשק. יש צורך, אפוא, להכניס את ה"אני" לתמונה. "מודה אני" - אני נמצא כאן, ואני שלך! "מודה אני לפניך".

"אני" זו המילה השניה. אם היתה זו המילה הראשונה - הכל היה בטל מעיקרו. אבל זו המילה השניה, כלומר ההודאה נעשית על ידי עם כל החשק ועם כל הרצון.

(853) [מ"א]

על חטא שחטאנו לפניך

מורי ורבי הגה"צ ר' משה רוזנשטיין זצ"ל משיגה רישיבת לומז'ה חי' אומר, אנחנו אומרים שחטאנו לפניך, כשאנו יודעים ומרגישים שנמצאים לפני הקב"ה או מכירים בחטאים, אבל אם לא יודעים ומרגישים שנמצאים לפניו, אז קיים רק חטא אחר - שברחנו מהקב"ה, כמו חייל שנמצא בצבא בלבוש מדים שלו, או נמצאים עליו חטאים, חסר כפתור, הנעלים לא מצוחצחות וכדומה, ועל כל דבר הוא נענש, אבל כשמסיר את המדים ובורח מן הצבא, אז אין למצוא עליו חטאים, אלא חטא גדול שברח מן הצבא והסיר מעליו עול מלכות. כך האדם לפני מלך מלכי המלכים, אם הוא יודע ומרגיש שהוא עומד לפניו וקבל עול מלכות שמים, אז יש מקום למנות חטאים, אבל אם האדם מסיר מעליו עול מלכות שמים וברח מהקב"ה אין למנות חטאים, אז יש לו חטא גדול של פריקת עול מלכותו, בזה אפשר להבין

מה שרבנו נסים גאון, בודרוי שלו, אומר: רבש"ע אם עמדתי לפרט את חטאי הן הן יכלה והם לא יכלו. מפני שהוא עמד תמיד לפני הקב"ה היו לו חטאים בלי שיעור, ואנחנו לא מרגישים בחטאים מפני שאין אנחנו עומדים לפניו. ועיקר התשובה, ראשית כל, לשוב ולעמוד לפניו ואח"כ נכיר את החטאים ונשוב מן החטאים.

בזה אפשר להבין מה שחכמינו ז"ל אומרים כי תשובה נבראת לפני בריאת העולם. לכאורה קשה, מה ענין תשובה לפני החטא, אבל לפי דברנו עיקר התשובה להתקרב אל ד' ולעמוד לפניו, ותיכף כשנברא האדם הוא רחוק מהקב"ה כשה"כ אלקים בשמים ואתה על הארץ, כי הגשם של עולם הזה הוא מסך מבדיל בין האדם להקב"ה כרחוק שמים מן הארץ, כמו שחז"ל אומרים כשהילד הוא במעי אמו הוא לומד כל התורה כולה וכשיצא לאוויר העולם בא מלאך וסוטר על פיו ושוכח הכל, המלאך הוא הגשם של עולם הזה המשיב וממנו את כל התורה ומרחיק אותו מהקב"ה, וצריך האדם לעמוד הרבה שהגשמה תאיר מתוך הגוף העכור ויתקרב אל הקב"ה עד כדי כך שגם הגוף הגס שהוא עפר מן הארמה, יראה את השכינה, כשה"כ וראו כל בשר יחדיו וכו'. וזהו עור לפני החטא צריך האדם לזכך את נשמתו מכל הגשם של העולם הזה ואז הוא מתקרב אל הקב"ה. ואח"כ יש תשובה על עבירות, ובה אפשר לבאר את דברי הנביא שאמר "שובה ישראל עד ד' וגו' ואח"כ אומר "שובו אל ד'", הכונה היא, מקודם התשובה הוא שובה ישראל עד ד' זאת אומרת שיגש ויתקרב עד ד' שיעמוד לפניו, ואח"כ "שובו אל ד'" שישוב מן העבירות שבידו.

26

Teshuvah R. Bernstein 27

The Dual Nature of Mitzvos and Aveiros

Let us preface by noting that every mitzvah and every aveirah contain two elements:

1. The first is the heeding (or ignoring) of the Divine command, regardless of what it is Hashem has said to do or not to do.
2. The second element relates to the nature of mitzvos. Every mitzvah has a certain beneficial quality that elevates the soul, while every aveirah has a damaging effect on the soul.¹⁸

This second element of spiritual well-being would be reason enough by itself to observe mitzvos and avoid aveiros, even if we had not been commanded to do so.¹⁹ Having also been commanded by Hashem to observe them, they now contain two parts: our relationship with Hashem through heeding His command, and our spiritual welfare. He has thus done two wrong things: (1) he has violated the Divine command and (2) he has damaged his soul.

28

This being the case, when a person then comes to do teshuvah and rectify the past, he will be seeking two things:

1. Pardon from Hashem for disobeying His command
2. Rehabilitation for his soul from the damage he inflicted through sin

והחשבון הזה הוא עמוק ונוקב ביותר. דוקא כאשר יהודי מתחרט, וכשהוא עומד לפני ה' ביום הקדוש יוה"כ ואומר וידי ומבקש סליחה, אם לבו בל עמו להרגיש עומק משמעותו של חטא כזה לפני מ"ה הקב"ה, וכלי היודי על חטא שחטאנו לפניך, אם אין לו את ההרגשה כאש תוקד בעצמותו איך הגיע לשפלות כזו, הרי הוא עדיין ממשיך בחטא, ולא עוד אלא שעושה עכשיו פגיעה מחודשת ח"ו באי הערכתו נכונה את גדול חטאו. ועל כגון דא אמרו רבותה"ק זי"ע שיהודי חייב לעשות תשובה על התשובה שלו שלא היתה כראוי. ומצאתי כדברים האלו בדרשת הרמב"ן לר"ה וז"ל: התשובה היא חסד גדול על הבריות, אבל גם עונש גדול היא להם. שבזמן שאדם חוטא, עובר על רצון בוראו שעה אחת, בשעת החטא, וכשהוא עומד ואינו שב בתשובה עומד במרחק כל ימיו ואינו חושש

שיחת אליהו

23

5 טו - 23

"אין דבר רע בכל העולם כמו מי שאינו חושש על מצות המלך"

וכה הם דברי האורחות צדיקים בשער התשובה בעניין החרטה: "אפילו כשהוא יודע עבירות שעשה לא יתחרט עליהן, אם לא ידע בודאי רעת העבירות שעבר. כי אם יחשוב מה בכך אם נהנית מן העולם הזה בלא ברכה? או אם ביטלתי מן התורה? אין זה דבר רע כל כך!".

ממשיך האורחות צדיקים: "מי שחושב כך, לא יתחרט ולא ישוב בלב שלם". אם אין חרטה, אזי אין תשובה שהרי חרטה מעכבת את התשובה. אז מה צריך לעשות? "אלא צריך לחשוב אין שום דבר רע בכל העולם כמו מי שאינו חושש על מצות המלך המרומם, קל וחומר ממלך בשר ודם, העובר על ציוויו כמה הוא דבר רע".

אדם צריך לחשוב שאם פעם אחת בחיים אכל בלי לברך, או שביטל כמה רגעים מתורה - אין בעולם דבר רע מזה, וכשכותב האורחות צדיקים "אין בעולם רע מזה" זה כולל מחלות, תאוונות דרכים ופיגועים. וזה כולל גם לפשוט יד ברחובות, לאכול בבית התבשיל, להתגלגל ולישון בגנים ציבוריים. כך מלמדנו האורחות צדיקים' שהאדם צריך לדעת. כי הנושא כאן הוא לא מה עשית? אלא הנושא הוא: בקולו של מי לא שמעת? את פיו של מי המרית? ובמי מרדת? ומכיוון שבכל עבירה שהיא, לא שומע בקולו של הקב"ה, אלא אדרבה, ממרה ומורד בה', הרי שזהו הדבר הרע ביותר שקיים בעולם.

אבל מי שכביכול מדרג לעצמו את העבירות ואומר, יש עבירות שהעובר עליהן אין לו חלק לעוה"ב, יש עבירות של מיתות בית דין, יש עבירות של כרת, יש עבירות של מיתה בידי שמים, יש לאו שלוקים עליו, ויש לאו שלא לוקים עליו, זה 'רק' מדרבנן - אדם כזה, אומר האורחות צדיקים, לא יכול לעשות תשובה. אם הוא לא מרגיש כשאינו מברך - למרות שזה מדרבנן, אבל הקב"ה

הוא זה שצווה עלינו לשמוע בקול חכמים שתקנו לברך - שלא שמע בקול המלך ועבר על דבריו, אינו שייך לתשובה.

כמה אנחנו שייכים לזה? האורחות צדיקים' מדבר על אדם שפעם אחת בחיים לא בירך, הוא לא מדבר על מי שלא מברך פעמים רבות. האם כל כך פשוט לעשות תשובה? אנשים שמכים על הלב ראינו גם ראינו, אבל אנשים שמתחרטים - לא ראינו. מימינו לא ראינו אדם שתופס את ראשו כשעושה דבר לא טוב, או מבטל מצוה ואומר, 'מה עשיתי, איזה טיפש הייתי'... וזו, הרי, תחילת החרטה, כמו שכותב רבנו יונה ב'שערי תשובה' - "ויאמר בלבבו מה עשיתי?". כללו של דבר, חרטה - אינה מהדברים הפשוטים.

Even though the blowing of the shofar on Rosh Hashanah is a Divine decree, nonetheless, there is an allusion contained within it, as if to say: "Wake up from your sleep and your slumber, examine your deeds, do teshuvah and remember your Creator!"

The final words of the Rambam express to us a fundamental point regarding teshuvah. The cause of much of what we need to do teshuvah for can be summed up in a few simple words: we have forgotten our Creator. Meaningful awareness of Hashem in our lives would undoubtedly lead to a different way of living, allowing us to avoid most of our mistakes. This idea sounds very obvious, but it is one that is easy for us to overlook, even when we are sincerely interested in doing teshuvah.³⁴

30

Teshuvah for Mitzvos?

This idea regarding teshuvah could lead us to a startling consideration, namely, that it is possible we need to do teshuvah not only for our aveiros, but also for our mitzvos. How can this be?

* The same absence of God-consciousness that results in many of our negative deeds also represents a lacking in our positive deeds. A mitzvah performed without this awareness is a mitzvah performed by rote. Although every mitzvah has numerous requirements and details regarding how it should be performed, and these are not negotiable, there is nonetheless something missing from the center of the mitzvah if it is performed only as an external act, divorced from a relationship with Hashem. Teshuvah is ultimately a journey returning to a feeling of closeness with Hashem from a position of distance, and that distance can exist while fulfilling mitzvos as well.

31 Facing Backwards

In this vein, R' Shneur Zalman of Liadi explains the verse in Yirmiyahu that says, in criticism of the people of Israel: פנו אלי עורר ולא פנים, which translates as, "they turned their back to Me, not their face."³⁵ R' Shneur Zalman asks: the words פנו אלי (they faced Me) clearly indicate that the people are facing Hashem. How then can the verse proceed to say that they have their backs to Him? If so, then they are not facing Him!

He answers that the rebuke is over the fact that the people are facing Hashem, and yet they still have their backs turned to Him! It is possible to be face to face with someone and still feel that he is "distant," i.e., not really connected to or engaged in the encounter. This is how the people are described as performing their mitzvos. On the one hand, they are performing them with full consideration of their laws and details, and to that end they are referred to as "facing Hashem." However, at the same time they have "turned their back to Him," for their mitzvos are distant and devoid of inner content. Part of doing teshuvah in the fullest sense

of the word is to come back to "face Hashem" with our actual faces, and engage in the mitzvos with religious and inner feeling.³⁶

32

Torah Observant vs. Torah Absorbent

What would lead us to this "distant state" in our performance of the mitzvos? It sounds somewhat counterintuitive, given that we are committed to keeping them. Wouldn't that commitment naturally include the thoughts and feelings that should accompany the mitzvos as well? There may be a number of reasons for this disparity:

33

- It is much easier to preserve a schedule made up of deeds than the emotional content that is meant to pervade them.
- Additionally, it is significantly easier to focus on the details and parameters of the mitzvos than the Creator who commanded them. Hashem is ultimately unknowable to us, and perhaps we feel that our attention would be better spent if it is turned toward the practical performance of the mitzvos, a matter that is fully knowable and quantifiable.
- Moreover, we are aware that at certain points in history (including our own), the ideas of "religious feeling" and "devotion to the Divine" have been abused as a means of compromising on the performance of mitzvos. We have seen people who righteously decry "missing the forest for the trees," and then respond to this concern by proceeding to cut down all the trees. Thus, we have become wary of such terms, and instead choose to turn all of our energies toward performing the mitzvos as they should be performed.
- Additionally, in our times specifically, success has often come to be defined in the same terms with which we would define a successful computer or some similar device, i.e., by the number of tasks capable of being performed. This leaves mitzvos in danger of becoming boxes to be ticked, instead of meaningful encounters to be experienced.

34

However, as understandable as some of these sentiments may be, ultimately none of them justify a neglect of religious feeling within the performance of mitzvos. Without the accompaniment of inner meaning, the ability of the mitzvos to affect us religiously and emotionally is significantly compromised. As my uncle R' Yehudah Copperman zt"l would often note, with this approach mitzvos may punctuate the day but they do not permeate it.

35

When God Is a Stranger

This idea is captured very poignantly in a stunning interpretation offered by the Kotzker Rebbe of the words in Tehillim: אלהים זר ברך אל. ³⁷ The straightforward translation of the verse is: "let there not be a strange god amongst you." The Kotzker Rebbe offered a different reading of these words: "let God not be a stranger among you."

* This is a call to all those who are observing mitzvos meticulously — as well they should — not to let Hashem remain a stranger throughout all of their mitzvah-performance. It is a reminder to those who are not conscious of Him in any natural way and do not think of Him as part of their life picture, even though much of their day is devoted to fulfilling His will. Without this awareness, something very important is indeed sorely lacking.

• The process of teshuvah is thus about restoring awareness of Hashem, not only with a view to avoiding aveiros, but also to performing mitzvos with content and meaning. That is teshuvah in the fullest sense of the word.

36

220 AGGADAH R. Bernstein

6. Ha'osek B'mitzvah vs. Multitasking

A popular skill which people try to use nowadays is multitasking. The more we can do at once the better. Because we live in such a hurry, the appeal of this approach is that it will save us valuable time. Moreover, computers excel at being able to perform multiple tasks at once and in the absence of other guidance, they may become our role model for how to succeed in life.

The halachah teaches the exact opposite.

There is a principle which states: "Ha'osek b'mitzvah patur min hamitzvah — One who is involved in one mitzvah is exempt from another."²⁰ The halachah is acknowledging the fact that a person cannot do everything at once and, moreover, is emphasizing that it is not even necessarily

desirable to do more than one thing at once, especially with regard to mitzvos. The full value of a mitzvah is attained when it receives one hundred percent of a person's focus and attention. A mitzvah is not just a task to be performed, it is a moment to be experienced, and as soon as there is more than one thing being experienced, by definition neither will receive one's full attention. Ironically, trying to multitask is born of a desire to do more with our time, but often it ends up leaving us fragmented and not doing anything with our full consciousness. With actions that demand the entire person present, multitasking is a euphemism for not doing anything properly.

The principle of osek b'mitzvah teaches that each mitzvah deserves its time, space and attention. Perhaps the problem begins when we relate to mitzvos as parts of our schedule, as boxes to be checked off, rather than as experiences to educate and elevate us. We may sometimes perform mitzvos as if they are tasks to be done and no more, yet that itself can breed a self-fulfilling cycle. For what we get out of the mitzvos depends on what we put into them. We cannot reasonably expect to perform them by rote and then be inspired by them.

To be sure, the obligation has been fulfilled through the act alone, and the basic spiritual effect of the mitzvah has happened. Yet, if we give each mitzvah the attention it deserves, we can tap into the overwhelming spiritual power latent within these daily actions, and transform them into enriching and empowering spiritual encounters.

Shaya Ostrav

that the Gaon made three suggestions to cultivate this quality of menuchas hanefesh:

First, a student should imagine that the page or *daf* of the Torah he is presently studying is the only page or *daf* in existence; there is none that precedes or follows it.

Second, he should think that he is the only individual in the world who has been given the Divine responsibility to master this piece of Torah.

Third and last, he should believe that this is the only opportunity he will ever have to grasp it. Either he will master it now, or the opportunity will be lost forever.

This is how the Gaon describes achieving the focus that is the essence of *menuchas hanefesh*. There are no distractions of the past, no worries about the future. There is only this very moment, which carries echoes of eternity. The acquisition of *menuchas hanefesh* is acquiring the art of "living in the moment." As an *adam gadol* once told me, this is the essence of the prayer that we say in Maariv in the *tefillah* of Hashkiveinu: "*V'baseir satan milefaneinu umeiachbareinu* — May Hashem remove the *satan* from in front of us and from behind us." We are praying for *menuchas hanefesh* and the ability to remain focused in the moment, undistracted by fears that confuse and agitate us.

This concept of "living in the moment" defines a state of being wherein all is focused on being in the present as the key to achieving the goal at hand. We can be distracted neither by the past nor the future as we apply ourselves to the task of fulfilling our lives. There can only be the here and now. Worries and anx-

"עול מלכות שמים שלימה"

הגדרות של היהודי היא, שהוא עושה כל דבר עם הכנה. חז"ל אומרים (ברכות יד סו"ב): "הרוצה שיקבל עליו עול מלכות שמים שלימה יפנה ויטול ידיו ויניח תפילין ויקרא קריאת שמע ויתפלל וזו היא מלכות שמים שלימה". מבואר כאן שמלכות שמים שלימה תלויה בכך שהאדם יתפנה לפני התפילה. והרבר תמוה לכאורה, שהרי זוהי הלכה פסוקה שאדם שצריך לנקבו ואינו מתפנה תפילתו פסולה (עי' צב ס"א). מהי א"כ השלימות בכך שאדם מתפנה לפני תפילתו? התירוץ הוא: יש כאן הכנה. כאשר נפנים לפני התפילה במחשבה שבעצם היה אפשר להתפלל אילולי שהגוף איננו נקי, ומחליטים שהתפילה צריכה נקיות, זוהי הכנה מוקדמת לתפילה. לפני שעושים מעשה של קדושה, אם האדם עוצר לרגע ומכין את עצמו, זוהי קבלת עול מלכות שמים שלימה! לעומתו, אדם ש"נופל" לתוך קריאת שמע, "נופל" לתוך שמונה עשרה וכו', שמא ואולי עול מלכות שמים יש כאן, אבל ודאי שאין זו קבלת עול מלכות שמים שלימה.

זהו יסוד חשוב מאוד, מי שינסה לנהוג כך יגלה שההתחלות קשות אך בסופו של דבר כשיתרגל לכך יגיע לגדלות. לפני שעושים מעשים, יש לעצור לרגע, ולומר ועכ"פ לחשוב: "הריני מוכן ומזומן", שלא יהיה מצב ש"נופלים" לתוך המצווה.

כל הרעיונות וההתחזקויות שקבלנו על עצמנו בימים הנוראים הם נפלאים, אך בכדי שהם יצליחו הם צריכים הכנה נכונה. אי אפשר להמשך הלאה בלי הכנה ולצפות שהכל יסתדר, זה לא יקרה. כל עבודה או הנהגה טובה חייבת להיעשות עם הכנה ומחשבה בכדי שתצליח. כך צריך להיות בכל חיי היהודי. לפני קיום מצוה, לעצור לרגע, ולהבדיל, גם לפני עבירה, לעצור לרגע [אם אתה רוצה לשמוע רדיו, תגיד "לשם יהוד מצות"... אם לא תמצא מצוה, אל תפתח את הרדיו!] זוהי הדרך להתגבר על היצר, לא ליפול לתוך המעשים.

הכנה — כלי לעליה רוחנית הארת דרך

כאשר ההכנה נכונה — מוכרח האדם להצליח. שלמה המלך (משלי ט, ז) מתאר מעלותיה והכיבוטה של תורה אצל הבורא. אחד הבטויים: "ואהיה אצלו מנון". אומר על כך ר' הושעיא (גיה, רס גלשטי): "אמן — פדגוג". התורה עצמה היא פדגוג מומחה. כל עבודת האדם היא ההכנה. כשהכנה שלמה — מוכרח התורה, כביכול, להחכים אותו.

בבבורת המידות. הרמ"ח לוצאטו ז"ל, כשהוא מבאר את הדרך כיצד זוכים למדת הטהרה, כותב (מפ"י פ"ו): "ומן המעשים המדריכים את האדם לבוא ליד מדה זו, הוא ההזמנה לדברי העבודה והמצוות, והיינו, שלא יכנס בקיום המצוה בפתע פתאום, שאין דעתו עדיין מיושבת עליו ויכולה להתבונן במה שהוא עושה, אלא יזמין עצמו לדרך, ויכין לבו במתן עד שיכנס בהתבוננות, ואז יתבונן מה הוא הולך לעשות ולפני מי הוא הולך לעשות".

מדיוק לשונו משמע, שהתבוננות היא מצב, שאליו יכול אדם להביא את הלב, למרות שעדיין אינו מתבונן במשהו מסוים. התבוננות היא מצב, שאדם מרגיש עצמו, באותם רגעים של התבוננות, משוחרר מטרדות, מלחצים, ממידות רעות — הוא מיושב בדעתו, השכל יר לחלושין — אז מסוגל הוא להעביר תחת שבט הבקורת של שכלו פעולות ודבורים, העומדים להעשות על ידו. לכן אומר הרמ"ח לוצאטו ז"ל, שיכין לבו במתניות, עד שיכנס בהתבוננות, וכאשר יהיה במצב של התבוננות, אז יתבונן מה הוא הולך לעשות ולפני מי הוא הולך לעשות.

Just as *avodas hatefillah* commences and concludes with *emunah*, so in essence are all the *mitzvos* of the Torah ways for a person to attain *emunah*. The *Zohar Hakadosh* states (*Parshas* *Yisro* 82b):

The Torah has given a person six hundred and thirteen viable directions through which he will [perfect his *neshamah* to the extent that he will¹²] be attached to his Master. This is because his Master wants to bestow good upon him in this world and in the World to Come — especially in the World to Come.

Our primary task is to perform every *mitzvah* in a way that will lead us to the desired goal — *emunah*. This can be accomplished through contemplating and recognizing that we are merely servants who want to perform the will of our Master and serve Him by fulfilling His *mitzvos*. Consequently, our fulfillment of *mitzvos* establishes this *emunah* solidly in our hearts like a tightly wedged peg that will never sway. This is the rationale behind the famous dictum¹³ *mitzvos tzerichos kavannah* — “the fulfillment of *mitzvos* must be carried out with proper ‘intent.’” As if to say, the main component of the *mitzvos* is the reflection in one’s heart to serve the blessed Creator. Conversely, if one does not carry out the *mitzvos* with this thought in mind, these *mitzvos* will not possess the ability to awaken the truth and *emunah* in one’s heart. This is because the primary element of every *mitzvah*, as the *Zohar Hakadosh* stated above, is its ability to lead us to *emunah*.

It is particularly crucial to strengthen our *emunah* when we face situations that appear shrouded in “darkness,” where it seems that according to the natural laws of the world, there is no way we can be saved or cured. These are precisely the times when the strength of a person’s *emunah* in *Hakadosh Baruch Hu* is being tested, as the *passuk* states: “Your faithfulness in the nights,” signifying, that even when a person’s situation is one of “darkness” and “night,” his *emunah* in *Hashem* should remain steadfast (*Tehillim* 92:3. *Rashi*).

Such predicaments ought to be viewed as the discovery of a vast fortune, for when we strengthen ourselves with *emunah* at a time of darkness and concealment, we are proving that our *emunah* is genuine and powerful. More so, every time we overcome a trial of concealment through strengthening ourselves in *emunah*, we are thereby fortifying our recognition of *Hashem*, and through doing so, we will come closer and closer to the purpose of our specific creation, as well as the creation of the world in general. Therefore, we must very much arouse ourselves to achieve greater and greater levels of this precious *emunah*.

The Purpose Of Creation Is To Become Connected To Hashem Yisbarach

The entire purpose and intention of the *Beis Hamikdash* was to have a place where there was a remarkable bond and tremendous connection between us and our Father in Heaven. Indeed, the purpose of the entire creation was only so that one could attain this sacred goal of *ledavkha Bo*²³ — “to cleave to Him,” as is befitting and worthy of every Jew whose soul has come from

אם נעשה חשבון הנפש נווכח לדעת, שאחת הסיבות העיקריות שאיננו זוכים להתרומם מתפילה, להתעלות ממצוות, לעלות ממוסר — מפני שאנו ממש נופלים לתוכם! מדוע איננו מרגישים כלל קדושת שבת? מפני שאנו נופלים לתוך השבת! חז"ל מספרים (שם קט.) על ר' חנינא, שהיה מתעטף לפני כניסת השבת, ועומד ואומר: “בואו ונצא לקראת שבת המלכה”, וכן פוסק הרמב"ם הלכה, (פיק לי מהל' שם ה"ט), שאדם צריך להתעטף בציצית, קודם כניסת השבת, ולשבת בכובד ראש, וליחל לקבל פני השבת, כאדם היוצא לקראת מלך.

אזרח שבת, אותה תפילה, אותה מצוה, אותה מחצית השעה של לימוד המוסר, עם הכנה לפנייה ובלי הכנה — הם ממש שני עולמות! כל ברכה שאנו מוציאים מפנינו במשך היום, עם הכנה, של שניות ספורות ממש, ובלי הכנה — הן שוב שני עולמות! כמה פעמים קורה לנו שאיננו יודעים כלל אם ברכנו! איך אפשר להתעלות מתפילה, כשנופלים לתוכה, ועוד מקצצים מלפניה ומאחריה? איך אפשר להתעלות מקדושת שבת, כשעושים מלאכה דאורייתא עד דקות ספורות לפני שקיעה?! איך אפשר להתרומם, מאותן מצוות ספורות, שאנו מקיימים מדי יום ביומו, כשנופלים לתוכן, מבלי להתבונן מה אנו עומדים לעשות?

מתבוננים מתכבד, שכל מציאות העוה"ז היא — הכנה, הכנה לעוה"ב. “העוה"ז דומה לפרוודור בפני העוה"ב, התקן עצמן בפרוודור, כדי שתכנס טרקלין” (שם ד, טו). כל התורה שאנו לומדים, כל המצוות שאנו מקיימים, כל תפילות שאנו מתפללים כל שנות חיינו — הכל הכנה! זו ההויה הממלאת ותנו בעוה"ז — הכנה! כפי שהרמ"ח לוצאטו ז"ל מתבטא בתחילת ה”מסילת שרים” — “כי הוא הנברא, בהכנה המצטרפת לדבר הזה”, אלא, שכדי לזכות העוה"ז יהיה באמת הכנה לעוה"ב, עלינו להכין כלי, והכלי הוא — ההכנה.

כפי גדול ההכנה, כך הופכים אנו את עצמנו לכלי קבול לעליה רוחנית. בלי הכנה — יכול אדם להתפלל שנים רבות, לקיים מצוות שנים רבות — והוא נשאר באותו מקום!

דורשים מאתנו הרבה — רק זאת — שלא ניפול לתוך התפילה, לתוך המצוה, לתוך השבת, לתוך לימוד המוסר. אילו היינו מקדישים דקות ספורות למחשבה הראשונית: “מה אני עומד לעשות ולפני מי אני עומד לעשות”, היינו הופכים עצמנו לכלי, וכשיש כלי מוכתרים אנו “פתחו לי פתח וכו' כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים, שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בהן” (שם"ה, טו). — הכנה כחודה של מחט וסייעתא דשמיא בלי גבול!

שיחה בר. פנימיות העבודה באלול

יודעים דברי הרה"ק בעל התניא ז"ע (בלקושי תורה פ' ראה, בר"ה אני לדודי) שחודש אלול הוא בבחי' מלך בשדה, דהיינו שכשהמלך בא לעירו וכל העיר יוצאים לקראתו לקבל פניו אי אפשר לכל אחד לגשת קרוב אליו, וכל שכן כשכבר נכנס לפלמורין שאו רק הקרובים ביותר יכולים לראותו — וגם לא בכל עת, אבל לפני שנכנס לעיר בעוד שהוא בשדה שלפני העיר, או יכול כל מי שרצה, לצאת השדה כדי לקבל פניו ולהינות מזיוו, והוא מארה או לכל אחד פנים שוחקות, והוה חודש אלול, שכל אחד יכול לגשת אל המלך בבחי' מלך בשדה לפני שיושב על כסא מלכותו, עכ"ק. ודבר זה מובן מעצמו שהאנשים האלו שיוצאים השדה לקראת המלך, מראים בזה רצונם ואהבתם האמתית שהפצים במלכותו ומצפים ומשתוקקים אליו, וזה עצמו מעורר אצלו השמחה למלוך עליהם, ואפשר שיהו הכוונה אמרו “לפני” מלכות כלומר לפני ר"ה בעוד שאני בשדה או תמליכוני עליכם, ואז יוכה שאתם באמת קשורים אלי בכל לבבכם ובכל נפשכם.

איחא בורע קודש מהרה"ק מראפשיץ ז"ע (פ' תולדות עה"פ ויעתר יצחק) על ענין התפילה הכשארם מתפלל בכוונה השכינה עומדת נגדו ואומרת אחריו כל תיבה יביה ממש עיי"ש, וכן מובא גם על שאר עבודות האדם, ולכן ע"י שתחוק בתורה תפלה ובשאר ענינים בחודש זה בכוונה להתקרב להש"ת ולעורר פנימיות האהבה הנטוועה לבנו, נוכח לקבל עול מלכותו ית' עלינו באהבה בשמחה וברצון בבחי' זה ה' קיינו לו, ו"ז נוכח לנגלה ונשמחה בישועתו, ולכתיבה וחתומה טובה בספרן של צדיקים גמורים לנו ולכל ישראל אמן.